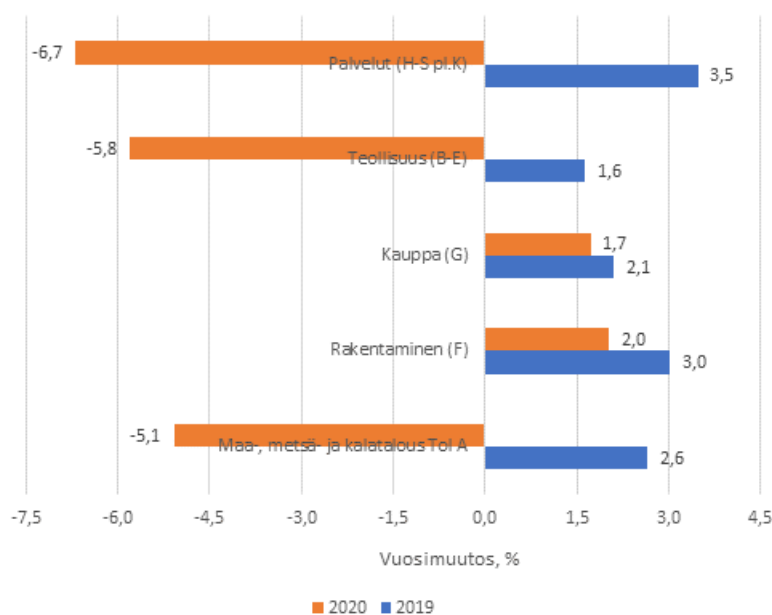

Alueellinen yritystoimintatilasto 2020

Toimipaikkojen tuotannon bruttoarvo supistui vuonna 2020

Maassamme toimi 403 300 toimipaikkaa, joiden yhteenlaskettu tuotannon bruttoarvo oli 318 miljardia euroa vuonna 2020. Koronakriisin myötä tuotannon arvo jäi 14,5 miljardia eli 4,4 prosenttia pienemmäksi kuin vuonna 2019. Eniten tuotanto supistui palvelualoilla ja teollisuudessa, mutta kasvoi rakentamisen ja kaupan aloilla. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen Alueellinen yritystoiminta -tilastosta.

Tuotannon bruttoarvon kehitys päätoimialoilla vuosina 2019–2020

Palvelualojen toimipaikkojen tuotanto supistui 7,7 miljardia, eli 6,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Palvelualoilla koronakriisistä kärsivät merkittävästi majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialat, joiden tuotannon bruttoarvo supistui 27,6 prosenttia edellisvuodesta. Kuljetus ja varastointi sekä taiteet viihde ja virkistys toimialan toimipaikkojen tuotannon bruttoarvo jäi molemmilla toimialoilla 19,7 prosenttia alhaisemmaksi kuin vuonna 2019.

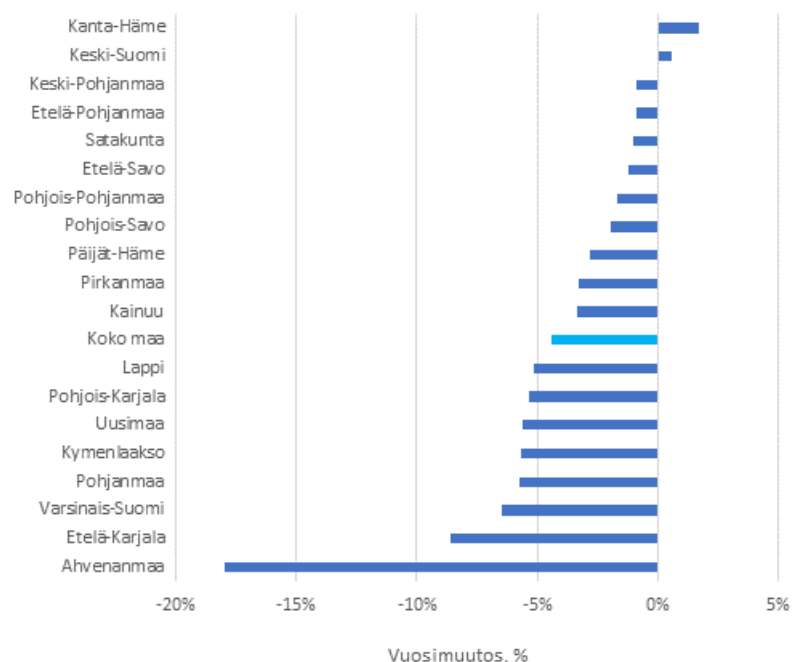
Teollisuudessa toimivien toimipaikkojen tuotanto supistui 8,1 miljardia, eli 5,8 prosenttia edellisvuodesta. Tuotanto supistui eniten teollisuudessa kaksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistuksen toimipaikoissa, missä tuotanto supistui 44,3 prosenttia edellisvuodesta. Nahan ja nahkatuotteiden valmistuksessa toimivien toimipaikkojen tuotanto supistui 20,3 prosenttia. Myös paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus jäi 16,3 prosenttia edellisvuotta vähäisemmäksi. Tuotannon arvon laskuun vaikutti tuotannon supistumisen lisäksi öljyn ja puun hintojen lasku. Kaupan ja rakennusalan toimipaikkojen tuotannon bruttoarvo kasvoi molemmilla päätoimialoilla edellisvuodesta. Kaupan toimipaikkojen tuotanto kasvoi 0,6 miljardia, eli 1,7 prosenttia edellisvuodesta ja rakennusalan toimipaikkojen tuotanto kasvoi 0,8 miljardia, eli 2 prosenttia edellisvuodesta.

Kaupan ja rakennusalan toimipaikkojen tuotannon bruttoarvo kasvoi molemmilla päätoimialoilla edellisvuodesta. Kaupan toimipaikkojen tuotanto kasvoi 0,6 miljardia, eli 1,7 prosenttia edellisvuodesta ja rakennusalan toimipaikkojen tuotanto kasvoi 0,8 miljardia, eli 2 prosenttia edellisvuodesta.

Tuotannon bruttoarvo laski voimakkaimmin Ahvenanmaalla vuonna 2020

Tuotannon bruttoarvo laski lähes kaikissa maakunnissa vuonna 2020. Ainoastaan Kanta-Hämeessä ja Keski-Suomessa tuotanto kasvoi edellisvuodesta. Koronakriisi näkyy eri toimialoilla vaihtelevasti, mikä heijastuu myös eri alueille erisuuruisena.

Tuotannon bruttoarvon kehitys maakunnissa vuonna 2020

Maakunnista heikoimmin pärjäsi Ahvenanmaa, missä kaikkien toimialojen yhteenlaskettu tuotanto laski 17,9 prosenttia edellisvuodesta. Laskun aiheuttivat koronakriisistä voimakkaimmin kärsineet kuljetus ja varastointi- sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan toimialat. Kuljetus- ja varastointi toimialalla tuotanto supistui 47,5 prosenttia edellisvuodesta ja Majoitus- ja ravitsemustoimintakin supistui 26,7 prosenttia vuodesta 2019.

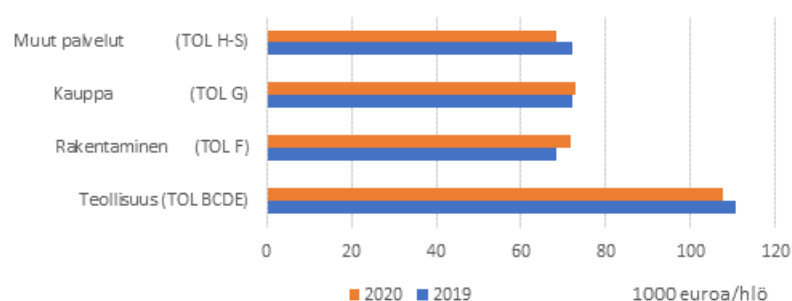
Ahvenanmaalla useat toimialat vaikuttavat kärsineen voimakkaasti koronakriisistä, mutta alueella on myös toimialoja, jotka ovat selvinneet koronavuodesta keskimääräistä paremmin. Taiteet, viihde ja virkistys

kasvoi Ahvenanmaalla 14 prosenttia, kun koko maassa toimialan tuotanto supistui 12 prosenttia edellisvuodesta.

Koronakriisistä huolimatta Kanta-Hämeen tuotannon bruttoarvo kasvoi 1,7 prosenttia edellisvuodesta. Kasvu syntyi pääosin koulutuksen-, viestintä ja informaatio- sekä terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilla.

Tuotannon bruttoarvosta jäi toimintakulujen vähentämisen jälkeen jalostusarvoa toimipaikoille yhteensä 114 miljardia euroa. Jalostusarvo laski 4,8 miljardia edellisvuodesta eli 4,1 prosenttia. Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotantotekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Henkeä kohden lasketun jalostusarvon kasvu merkitsee yleensä parempaa toiminnan kannattavuutta ja tehokkuutta. Toimialoittainen jalostusarvo henkilötyövuotta kohden osoittaa, että kaupan ja rakentamisen toimialoilla tehokkuus parani koronakriisistä huolimatta vuonna 2020.

Jalostusarvo henkilöä kohden vuosina 2019–2020

Lisää tietoa yritysten ja toimipaikkojen kehityksestä koronavuonna 2020 löytyy [katsauksesta](#).

Tilaston yhteydessä julkaistaan myös erilliset taulukot Julkisyhteisöjen toimipaikoista. Taulukoissa on tietoja maassamme toimivista julkisen sektorin toimipaikoista toimialoittain, julkisyhteisötyypeittäin ja alueittain.

Toimialoittaisia tietoja yritysten lukumäärästä, henkilöstöstä, tilinpäätöksistä sekä liikevaihdon ja kulujen erittelystä löytyy [Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta](#) ja Suomessa toimivien ulkomaisten tytäryhtiöiden tarkempia tietoja löytyy [ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa -tilastosta](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1: Toimipaikkojen henkilöstön määrä ja sen muutos henkilötyövuosina maakunnittain vuonna 2020.5

Liitetaulukko 2: Toimipaikkojen rakennekuva vuodelta 2020.....5

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste.....6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1: Toimipaikkojen henkilöstön määrä ja sen muutos henkilötyövuosina maakunnittain vuonna 2020

Maakunta	Toimipaikkojen henkilöstön määrä	Muutos (%), kaikki toimialat yht.
Uusimaa	565 540	-2,0
Varsinais-Suomi	128 535	-1,7
Pirkanmaa	136 126	-1,9
Pohjois-Savo	55 912	-1,9
Pohjois-Pohjanmaa	101 607	0,9
Lappi	41 070	-1,2
Pohjanmaa	49 394	-1,7
Keski-Pohjanmaa	16 753	-1,5
Päijät-Häme	47 881	-2,8
Etelä-Savo	29 527	-1,9
Etelä-Pohjanmaa	47 778	1,2
Kanta-Häme	39 699	1,7
Pohjois-Karjala	33370	-2,0
Kainuu	15 296	-0,7
Ahvenanmaa	9 271	-4,6
Keski-Suomi	61 967	-1,3
Etelä-Karjala	27 646	-2,9
Satakunta	54 512	-2,2
Kymenlaakso	37 535	-1,6

Liitetaulukko 2: Toimipaikkojen rakennekuva vuodelta 2020

Vuosi 2020	Toimipaikkojen lukumäärä	Toimipaikkojen lukumäärä, osuus-%	Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	Henkilöstön määrä, osuus-%	Liikevaihto, 1000 euroa	Liikevaihto, osuus-%
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	74 378	18,4	54 447	4	2 616 474 202	1%
Koko teollisuus (BCDE)	27 232	6,8	325 978	22	151 687 962 937	35
Rakentaminen (TOL F)	43 893	10,9	170 275	11	40 268 133 941	9
Kauppa (TOL G)	50 802	12,6	231 573	15	126 486 074 205	30
Muut palvelut (TOL H-S)	206 990	51,3	717 977	48	106 371 311 532	25
Toimialat yhteensä	403 295	100	1 500 251	100	427 429 956 817	100
Toimiala	Tuotannon bruttoarvo, 1000 euroa	Tuotannon bruttoarvo, osuus-%	Tuotannon jalostusarvo, 1000 euroa	Tuotannon jalostusarvo, osuus-%		
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	960 306 791	1	1 032 347 777	1		
Koko teollisuus (BCDE)	35 029 161 441	31	36 307 698 967	31		
Rakentaminen (TOL F)	12 203 126 832	11	11 604 469 607	10		
Kauppa (TOL G)	16 868 683 932	15	16 347 906 117	14		
Muut palvelut (TOL H-S)	49 116 015 728	43	52 516 242 551	45		
Toimialat yhteensä	114 177 294 724	100	117 808 665 019	100		

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Alueellinen yritystoimintatilasto kuvaa Suomessa toimivien yritysten toimipaikkojen rakennetta ja toimintaa alueittain, toimialoittain ja kokoluokittain.

Perusmuuttujia ovat: toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön lukumäärä, liikevaihto, tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo. Tilaston yhteydessä esitetään tilastotietoja myös julkisyhteisöjen toimipaikoista.

Toimipaikka

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön toimipaikka.

Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Varsinainen toimipaikka on yhden yrityksen tai yritystyyppisen yksikön omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Varsinaisella toimipaikalla on yleensä sekä henkilöstöä että liikevaihtoa.

Tilasto käsittää myös aputoimipaikat. Ne ovat toimipaikkoja, jotka tukevat yrityksen varsinaisten toimipaikkojen tuotantoa. Aputoimipaikka voi olla esimerkiksi varasto, hallinto- tai kuljetuspalveluja tuottava yksikkö. Aputoimipaikalla voi olla palkansaajia, mutta ei liikevaihtoa. Yrityksen varsinaiset toimipaikat kattavat aputoimipaikan liiketoimintakulut (sisäinen toimitus).

Toimipaikan alueellisena yksikkönä on sijaintikunta.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta.

Liikevaihto

Varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnettyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan liikevaihdon lisäksi kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Bruttoarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- kauppatavaroiden hankinta

+ kauppatavaroiden varastomuutos

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- aine- ja tarvikeostot

- ostot muilta toimipaikoilta

+ ostovarastojen muutos

- ulkopuoliset palvelut

- liiketoiminnan muut kulut

= JALOSTUSARVO.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialaluokitukseen NACEen.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Toimialaluokitus: <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Alueluokitus

http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index_alue.html

Kokoluokitukset

Henkilöstön suuruusluokka (hlöä)

0 - 4

5 - 9

10 - 19

20 - 49

100 – 199

200 -

Liikevaihdon suuruusluokka (tuhatta euroa)

0 - 39

40 - 99

100 - 100

200 - 999

1000 - 1999

2000 - 9999

10000-

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskuksen yritysrekisteri ylläpitää toimipaikkarekisteriä. Yritysrekisteri tiedustelee toimipaikkojen perustiedot (toimiala, sijainti, palkansaajat) seuraavilla tiedusteluilla:

* Yritysrekisterin monitomipaikkaisten yritysten tiedustelu

* Yritysrekisterin yksitomiipaikkaisten yritysten tiedustelu

* Toimipaikkarakenne- ja henkilötiedustelu

Toimipaikkojen yritystoimintaan liittyviä kyselyitä ovat:

* Teollisuuden T5 -toimipaikkakysely

* Toimipaikkayhdistelmä – kysely (TILKES kyselyn liite)

Kts. kyselyjen tietosisällöt: <http://tilastokeskus.fi/keruu/index.html>

T5 toimipaikkakysely kohdistuu yksittäiselle teolliselle toimipaikalle. Toimipaikkayhdistelmä – kysely kohdistuu rakentamisen, kaupan ja palvelualan yrityksille. Toimipaikkayhdistelmä käsittää useita yrityksen toimipaikkoja, jotka muodostavat kokonaisuuden toimialaluokan 2 numerotasolla.

Toimipaikkayhdistelmä kyselyillä kevennetään suurten monialayritysten vastausrasitetta.

Toimipaikkaprosessi jakaa kyselyihin kuulumattomille sekä toimipaikkayhdistelmiin kuuluville toimipaikoille yritystoiminnan tiedot menetelmällisesti. Menetelmässä käytetään hyväksi toimialakohtaisia muuttujakertoimia, jotka kerrotaan toimipaikan henkilöstömäärällä. Tämän jälkeen toimipaikkojen tiedot täsmäytetään skaalauksella toimipaikkayhdistelmän tai yrityksen tietoihin.

Toimialakohtaiset muuttujakertoimet on muodostettu regressioanalyysin avulla. Selittävänä muuttujana on yrityksen henkilöstön lukumäärä. Regressioanalyysin lähdeaineisto käsittää toimialapuhtaat yritykset.

Toimipaikkojen tiedon lähde vuonna 2020, teollisuus ja rakentaminen (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Teollisuus BCDE			Rakentaminen F		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %
Suora tiedonkeruu	1 421	68 908	45	35	953	2
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	22 054	47 934	31	41 964	22 908	57
Imputoitu	3 755	37 458	24	1 891	16 409	41
Yhteensä	27 230	154 300	100	43 890	40 270	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

Toimipaikkojen tiedon lähde vuonna 2020, kauppa ja palvelut (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Kauppa G			Palvelut H-S		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %
Suora tiedonkeruu	2 150	3 2511	26	2047	9160	9
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	37 674	44 492	35	186 429	76 701	72
Imputoitu	10 976	49 487	39	18 414	20 509	19
Yhteensä	50 800	126 490	100	206 890	106 370	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Toimipaikka-aineisto kattaa lähes kaikki toimialat. Tilastoon tulevat mukaan tilastorajan täyttävien yritysten toimipaikat. Tilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 810 euroa vuonna 2019).

Maatalouden, metsä- ja kalatalouden (TOL A) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Metsätalouden toimialalta (TOL 02) tilastoyksiköksi valikoituvat toimipaikat, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan.

Toimipaikkatilasto ei kata toimialoja:

* Tupakkatuotteiden valmistus (TOL 12)

- * Julkinen hallinto ja maanpuolustus (TOL O)
- * Kotitalouksien toiminta työnantajina (TOL T)
- * Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (TOL U)

Seuraavien toimialojen osalta esitetään vain toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstömäärä:

- * Kasvinviljely ja kotieläin- ja riistatalous (TOL 01)
- * Rahoitus- ja vakuutus toiminta (TOL K)

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Alueellisesta yritystoimintatilastosta tuotetaan vuosittain.

Vanhempien vuosien tietoja päivitetään tarpeen mukaan tilastojulkistusten yhteydessä. Päivityksistä mainitaan tällöin tietokantataulukon alaviitteessä.

5. Tietojen saatavuus

Alueellisen yritystoimintatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, kokoluokittain, kunnittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Px-Web palvelukannasta.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

Toimipaikkojen tiedoista tuotetaan myös erilaisia toimeksiantoja salaussääntöjen puitteissa. Lisätiedustelut: palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi.

Tutkijoiden on mahdollista käyttää mikrotason toimipaikka-aineistoa Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta.

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Alueellisen yritystoimintatilaston lukuja on tuotettu tilastovuodesta 2013 alkaen.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alueellinen yritystoimintatilasto käsittää Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysten toimipaikat. Tietojen tarkistuksen yhteydessä toimipaikkojen vuositietoja verrataan yritysten tilinpäätöstietoihin.

Lisätietoja

Mira Kuussaari 029 551 3538

Milka Suomalainen 029 551 3621

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

rakenne.tilastot@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto 2020, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute